

המחלקה לפילוסופיה: קורסים בשנת הלימודים תשע"ח

שימו לב: ייתכנו שינויים!

תיאור הקורס	פרטי הקורס	שם הקורס
<p>נדונה שאלת היחסים בין מצבים מנטליים לפיזיקאליים, או בין מצבי מוח למצבי תודעה, וכן השלכות יחסים אלו על מהות ה"אני" (self). "מעבר לחשיבותה ההיסטורית-פילוסופית של שאלה זו, היא מקבלת משנה תוקף לאור ממצאים בני-זמננו, המצביעים על קורלציה מדעית מובהקת בין מצבי מוח למצבי נפש ותודעה, ובכך האטרקטיביות שלה. לאחר סקירה היסטורית קצרה, הקורס בוחן מספר תיאוריות, שבמרכזן הטענה שמצבים מנטליים זהים למצבי מוח. מורכבותה של טענה זו, יתרונותיה וחולשותיה מנותחים לעומק, כמו גם טיעונים המתיימרים להפריכה כליל. במסגרת המוטיבציה לבאר את טיבו של מצב מנטלי, הקורס דן בטיבו של תוכן מנטלי: ממה תכנים חשיבתיים מורכבים, כיצד הם נוצרים, ובאיזו מידה הם תלויים בסביבת הסובייקט. במסגרת זו נדונות שאלות משנה כמו האם יש לנו נגישות מיוחדת למצבינו המנטליים ולתכניהם, או שמא היכרות עצמית אינה שונה בטיבה מהכרת עובדות בעולם.</p>	<p>ד"ר אלון חסיד שנתי יום ו' 10:00</p>	<p>בעיית הגוף והנפש מס' קורס: הרצאה: 31-788-01 סמינריון: 31-787-01</p>
<p>סקירת היחס בין גוף לנפש מהתקופה היוונית ועד לימינו עם דגש על קשר בין תאוריה לפרקטיקה. בין ההוגים שנסקרו: אפלטון, אריסטו, אוגוסטינוס, דקארט, שפינוזה, לייבניץ, וויטגנשטיין.</p>	<p>פרופ' אוהד נחתומי שנתי יום א' 16:00</p>	<p>הגוף כמכחול הנפש: על יחסי גוף ונפש מאפלטון ועד היום מס' קורס: 31-452-01</p>
<p>מטרת הקורס היא ללמוד לחלץ טיעונים ולהעריכם באופן ביקורתי, וכמו כן לדעת לבנות טיעונים מבוססים היטב. אנו מוצפים מכל עבר בניסיונות לשכנע אותנו בנושאים שונים. מניחים בפנינו טענות, ומבססים טענות אלה בדרכים מגוונות. חלק מהטיעונים בנוי כהלכה, וחלק אחר לוקה ועשוי להטעות. פעמים רבות אנו חשים שהמהלך פגום, אך אנו מתקשים להצביע על מקור הבעיה, או לנסח בבהירות את הכשל בטיעון. הקורס עורך היכרות עם המבנים הלוגיים ועם הכשלים הלוגיים השונים, ובכך מסייע למשתתפים הן לבנות טיעונים תקפים ובהירות, והן להעריך נכונה טיעונים המונחים בפניהם ולגבש את עמדותיהם בנושאים שונים באופן מבוסס ומבלי ללכת שולל.</p>	<p>ד"ר אליק פלמן, שנתי יום שישי, 8:00</p>	<p>חשיבה ביקורתית מס' קורס: 31-775-01</p>
<p>במסגרת הקורס נתוודע אל היסודות של תורת ההגיון הפורמלית ונדון במקומה של הלוגיקה בפילוסופיה של המאה ה-20. בחלקו הראשון של הקורס נתמקד במושגי יסוד כגון טיעון, טענה, תקפות ואמת. נברר את ההבדל בין היקש אינדוקטיבי והיקש דדוקטיבי ונעסוק בקצרה בטעויות לא פורמאליות. בהמשך נכיר לעומק את הדדוקציה הטבעית, גם במסגרת תחשיב הפסוקים וגם במסגרת תחשיב היחסים. בחלקו השני של הקורס נטעם מנושאים מתקדמים יותר כגון תורת הקבוצות, אקסיומטיזציה, משפטי שלמות ומשפטי אי-שלמות. במהלך הקורס נדון בשאלת היחס שבין מערכות פורמליות והשפה הטבעית, ובסוגיות הנוגעות לקשר שבין השפה הטבעית והעולם.</p>	<p>פרופ' יובל דולב שנתי יום ד' 16:00</p>	<p>מבוא ללוגיקה מס' קורס: 31-105-01</p>

<p>מטרת הקורס לאפשר הכרות ראשונית עם השיח והמחשבה הפילוסופיים לענפיהם. נתמקד בשאלה מוסרית-פוליטית וניווכח כיצד, לשם התמודדות אחראית עם השאלה, אנו נזקקים לכלים פילוסופיים מגוונים. במהלך הקורס נעיין בקטעים קצרים הנטולים מקשת רחבה של הוגים, ונתרגל ניסוח של שאלות פילוסופיות והתוויית הדרך למציאת מענה.</p>	<p>פרופ' נעם זהר סמסטר א' יום ג' 16:00</p>	<p>מבוא לפילוסופיה מס' קורס: 31-101-01</p>
<p>במסגרת הקורס תוצגנה תיאוריות מרכזיות של המוסר החל מתקופתו של סוקרטס ועד המאה העשרים. נערוך דיון ביקורתי בתיאוריות אלו תוך הצגת נקודות החוזק והחולשה של כל אחת. כמו כן יידונו בעיות מרכזיות בפילוסופיה של המוסר כגון חולשת הרצון, דטרמיניזם ומוסר, מזל מוסרי, האם ניתן להצדיק הריגת חפים מפשע, ההבחנה בין מעשה למחדל (ובין killing ל- letting die), אי ציות אזרחי, פטרנליזם מוסרי ומוסריות חוקית ועוד. בין ההוגים שילמדו: סוקרטס, אפלטון, אריסטו, יום, קאנט, מיל, דוידסון, נייגל, נילסן, וויליאמס, הארט ואחרים.</p>	<p>ד"ר אפרת רם-טיקטין סמסטר א' יום ב' 10:00-14:00</p>	<p>מבוא לפילוסופיה של המוסר מס' קורס: 31-487-01</p>
<p>הקורס עוסק בבעיות הקשורות בתפיסה חושית, הנובעות מאפיונו של מצב תפיסתי כחוויה מנטלית-תודעתית. מחד גיסא, חוויה תפיסתית אמורה להוות "חלון" לעולם, כלומר לשקף את המציאות "כפי שהיא", באופן בלתי תלוי בסובייקט. מאידך גיסא, תיתכן חוויה תפיסתית שגויה (אשלייתית או הלوسیנטורית), וזאת מבלי שניתן יהיה לאפינה באופן סובייקטיבי ככזו ולהבחינה מחויה תקינה. על רקע המתח בין מאפיינים אלו, הקורס מציג מחלוקות בין תיאורטיקנים בני-זמננו לגבי מהותה של חוויה תפיסתית ויחסיה למצבים מנטליים אחרים כמו אמונה. נדונות גם סוגיות-משנה כמו טיבו של תוכן תפיסתי וקשריו למושגים, המידה שבה תפיסה עשויה להוות הצדקה לאמונות, האופי הפנומנולוגי הייחודי של תפיסה.</p>	<p>ד"ר אלון חסיד שנתי יום ה' 16:00</p>	<p>סוגיות בפילוסופיה של התפיסה הדרכה אישית מס' קורס: 31-786-01</p>
<p>מטרת הקורס היא להפגיש את הסטודנטים עם הממשק שבין ספרות לבין פילוסופיה. זאת באמצעות ניתוח פילוסופי של יצירות ספרותיות. הנחת המוצא של הקורס היא כי יצירות ספרותיות נושאות בחובן תכני משמעות בעלי ערך ומשקל פילוסופי. בדרך כלל עניינה של הפילוסופיה הוא בעמדות פילוסופיות ובטיעונים שבאמצעותם הן מנוסחות. הספרות נתפסת כתחום זר לחלוטין לפילוסופיה. ואולם פילוסופים שונים הסבו את תשומת הלב לחשיבותה של הספרות לשיח הפילוסופי בהיבטים רבים ומגוונים. בין ההוגים שהדגישו את חשיבותה של הספרות לפילוסופיה נמנים קירקגור, היידגר, סארטר, קאמי, מרתה נוסבאום ורבים אחרים. במסגרת קורס זה נעסוק ביצירות ספרותיות שונות וננסה לחלץ מהן את משמעותן הפילוסופית הספציפית וכן את חשיבותה של הספרות לפילוסופיה בכלל.</p>	<p>פרופ' אבי שגיא שנתי יום ג' 12:00</p>	<p>עיון פילוסופי ביצירות ספרותיות- חלק ג' מס' קורס: הרצאה: 31-237-01 סמינריון: 31-238-01</p>

<p>במסגרת הקורס נתוודע אל צורת החשיבה והחקירה המדעית, ואל החשיבה הפילוסופית על אודות המדע. נרצה להכיר את ההשפעה של המדע על התרבות ועל תפיסת העולם בזמננו, ולדון בשאלות הנוגעות למהותו של המדע גם מנקודת מבט אנליטית וגם בהקשר היסטורי. נעסוק, בין היתר, בשאלת גבולות המדע, ביחס שבין תצפית והיפוטזה, בהפרכה ואישוש, במתודה המדעית ובייחודו של הידע המדעי. כמו כן נדון בבעית האינדוקציה, במושג הסיבתיות ובמהפכות מדעיות.</p>	<p>פרופ' יובל דולב שנתי יום ג' 12:00</p>	<p>פילוסופיה של המדע מס' קורס: 31-517-01</p>
<p>סדנה זו תוקדש לשיפור כישוריהם של משתתפה בהגדרת שאלת מחקר, במיקום השאלה במרחב השיח הפילוסופי, ובתכנונה וקידומה של אסטרטגיית חקירה נאותה. הסדנה תכלול תרגולים ודיונים בשאלות יזומות, וכן עבודה פרטנית ומשוב קבוצתי להצעות ולפרקי המחקר של המשתתפים, הן ברמת התיזה למ"א והן ברמת הדוקטורט.</p> <p>הסדנה מיועדת לדוקטורנטים בשלב הראשון של מחקרם ולתלמידי תואר שני במסלול המחקרי. העבודה תכלול תרגול בשימוש במשאבי מידע; עיון בדבריהם של פילוסופים המוקדשים לרפלקציה על טיבה ושיטותיה של חקירה פילוסופית; הדגמות של ניסוח חקירה פילוסופית, תכנונה וקידומה; ומשוב שיטתי לטקסטים של תלמידי המחקר.</p>	<p>ד"ר פיני איפרגן שנתי יום ג' 12:00</p>	<p>שיטות מחקר בפילוסופיה - סדנה לתלמידי מחקר מס' קורס: 31-590-01</p>
<p>היכרות עם הבעיות והשקפות היסוד של הפילוסופיה המערבית לאחר תקופת הרנסאנס. - עיון שיטתי בהגותם של דקרט, שפינוזה, לייבניץ, לוק, ברקלי, יום, וקאנט.</p>	<p>פרופ' אוהד נחתומי שנתי יום ג' 18:00</p>	<p>תולדות הפילוסופיה החדשה מס' קורס: 31-202-01</p>
<p>בקורס נעסוק בראשיתה של הפילוסופיה המערבית בתקופה שבין תאלס ועד אריסטו. נשאל מה היו היסודות מהן צמחה הפילוסופיה ונכיר את מגוון השאלות שהעסיקו אותה בתחילת דרכה: מהו העקרון המניע את הקוסמוס? כיצד הוא התפתח? כיצד עלינו להבין את הדברים שבו, ממה הם מורכבים ומה מניע אותם? נדון בין היתר במתח בין ריבוי ואחדות, בייתכנותו של שינוי ובניסיונות הראשונים לנתח באופן שיטתי את העולם הסובב אותנו. בנוסף נעמיק בשאלות של פוליטיקה צדק וממשל ונשאל מהם החיים שראוי לחיותם לפי הפילוסוף בן העת העתיקה. דגש מיוחד יושם על חשיבותן של השאלות הללו עבור דיונים מאוחרים יותר בפילוסופיה.</p>	<p>ד"ר יוסף ליברזון שנתי יום ד' 18:00</p>	<p>יסודות מחשבת המערב מס' קורס: 18122-01</p>

<p>בקורס זה נערוך הכרות עם הרעיונות המרכזיים בפילוסופיה הבודהיסטית והדאואיסטית ונבחן אותם בהשוואה לתורת החסידות היהודית. במהלך הקורס ננסה ליצור דיאלוג בין טכסטים מזרח אסיאתיים לבין חלקים נבחרים מתורת החסידות, תוך התמקדות בנקודות הדמיון והשוני במסורות השונות ביחסם לנפש האדם ולטבעה של המציאות. נעסוק במיתוסים המכוננים של המסורות השונות ובנושאים כמו מהות האני והיש, היחס למודעות האנושית, תפקידם של מורים רוחניים והיחס לטבע ולתרבות וניגע גם בפרקטיקות דתיות כמו מדיטציה, התבודדות ותפילה. במהלך הקורס נעסוק גם בשאלת הקריאה ההשוואתית של טכסטים דתיים בכלל, בחשיבותה ובמגבלותיה.</p>	<p>ד"ר גדעון אלעזר סמסטר א' יום ה' 12:00</p>	<p>בין זבקות להארה: מבט ממזרח על תורת החסידות מס' קורס: 54629-01</p>
<p>במסגרת הקורס, המועבר בדגש על הדרכה אישית, יתמודדו הסטודנטים עם טקסטים מרכזיים בספרות הביואתיקה העוסקים במגוון נושאים (מוות וזכויות הנפטר, קדושת החיים בהקשר של הפלות והחלטות בסוף החיים (הפסקת טיפול והמתה בסיוע רפואי), השבחה (enhancement) וסוגיות של צדק וקדימות בין מטופלים). במסגרת עבודה פרטנית מול המרצה יתבקשו הסטודנטים להתנסות בקריאה וכתובה אקדמית, לבצע ניתוח ביקורתי של טקסטים ולהציג חשיבה מקורית.</p>	<p>פרופ' נעם זהר שנתי יום ג' 10:00 הדרכה אישית</p>	<p>ביואתיקה: טקסטים וטיעונים מרכזיים מס' קורס: 31433-01</p>
<p>מעין מבוא לפילוסופיה באמצעות סיפורים וטקסטים בעלי איכויות פילוסופיות וספרותיות. לא מוצעת כאן סקירה תמתית או שיטתית אלא קריאת סיפורים בצד טקסטים מהמסורת הפילוסופית. נקרא בין היתר מיצירותיהם של קפקא, בורחס ולואיס קרול.</p>	<p>פרופ' אוהד נחתומי שנתי יום א' 18:00 הדרכה אישית</p>	<p>מעשיות פילוסופיות מס' קורס: 31435-01</p>
<p>הסמינר משלב בין הדיון התיאורטי לבין הלבטים המוסריים המתעוררים במחלקות בית החולים. בפגישות המבוא של הסמינר ידון השימוש בכליה של פילוסופיה מוסרית בהקשר המעשי-קונקרטי. יתרת המפגשים יוקדשו לדיון בלבטים ודילמות העולות מהשטח. בכל מפגש (4 ש"ש) יתקיימו: א. מפגש עם רופאים/אחיות (ואחרים לפי העניין) במחלקות השונות, ב. דיון בכיתה על חומר הקריאה מן הספרות בביו-אתיקה. בין הנושאים שיידונו: אונקולוגיה, פסיכיאטריה, נשים ויולדות, ילדים, גריאטריה, טיפול נמרץ נשימתי, פגיה, כירורגיה (השתלות), שיקום, מלר"ד. שימו לב: חלק מהמפגשים מתקיימים בביה"ח תל השומר!</p>	<p>ד"ר אפרת רם טיקטין, סמסטר א' יום שני 14:00-18:00</p>	<p>סמינר יישומי בביואתיקה מס' קורס: הרצאה: 31712-01 סמינריון: 31645-01</p>

<p>מטרת הקורס היא להכיר את הפרקים העיקרים בהיסטוריה של המחשבה הספקנית, החל בספקנות המופיעה בהגות של העולם העתיק, שם היא מופיעה בהקשרים אקזיסטנציאליסטים, דרך לידתה מחדש של הספקנות בראשית התקופה המודרנית אצל דקארט, וכלה בגילגוליה העכשוויים. נסקור את הספקנות הקלאסית - ספקנות ביחס לקיומו של העולם החיצון וספקנות ביחס לקיומם של בני אדם אחרים – אבל נכיר אותה גם בהקשריה הפחות ידועים, כמו, למשל, בקשר למתימטיקה ולמוסר. נשאף להבין טוב יותר מה היא ידיעה, מה היא ודאות, ומה היחס בין ידיעה לאפשרות של טעות.</p>	<p>פרופ' יובל דולב שנתי יום ג' 10:00</p>	<p>ספקנות: סקירה היסטורית וקונספטואלית מס' קורס: 31731</p>
<p>ניסויי מחשבה ופרדוקסים הם כלים חיוניים בחשיבה פילוסופית. הקורס יעסוק, ראשית, באופן תיאורטי בדרכים השונות שבהן ניסויי מחשבה ופרדוקסים ממחישים בעיות פילוסופיות, ובדרכים האפשריות לפתרון בעיות מסוג זה. שנית, דרכי חשיבה אלו יומחשו תוך עיון בפרדוקסים וניסויי מחשבה ספציפיים כגון הפרדוקסים של זנון, פרדוקסים סוריטיים (עמימות); ניסוי המחשבה "מוח באמבט" של פאטנם; "החדר הסיני" של סרל; ועוד.</p>	<p>ד"ר אלון חסיד שנתי יום ה' 18:00</p>	<p>פרדוקסים וניסויי מחשבה</p>
<p>ניטשה הוא אחד מהוגי הדעות המשפיעים והמצוטטים ביותר בימינו. אך מעט תשומת לב מוסבת לעובדה שחשיבתו הרב־צדדית והבלתי עקבית לכאורה התפתחה סביב הפילוסופיה של ההיסטוריה שלו, שהיא עקבית בעיקרה וכוללת ביקורת יסודית של הנצרות ותולדות הנצרות. יתרה מזו, פילוסופיית ההיסטוריה של ניטשה, בעקבות מסורת נוצרית־מערבית המשתרעת מפאולוס ואוגוסטינוס עד להגל ומרקס, קשורה בהתבוננות במה שאז נקרא "השאלה היהודית". על כן, תפישתו של ניטשה את ההיסטוריה המערבית מבוססת על תפישתו את ההיסטוריה היהודית־נוצרית. ובדרך זו ניטשה העלה לדיון תאוריה מעוררת עניין של ההיסטוריה המערבית אשר, ככזאת, אפשר לקרוא כתיאוריה של חילון.</p> <p>הבעיה בהשקפתו של ניטשה על ההיסטוריה המערבית—אם בכלל מכירים בה—נעוצה בכך שהיא נתפשת כספקולטיבית ביותר. זו הנקודה שבה השוואה בינה לבין השקפתו של פרויד על ההיסטוריה היא בעלת עניין. הרבה כתבים מחקריים ופופולריים נכתבו על הקשרים הממשיים או הקשרים לכאורה בין ניטשה לבין פרויד. אך, איך שלא ייתפשו קשרים אלה, ברור כי גם פרויד התעניין ב"שאלה היהודית", ולעניין זה היתה השפעה מכרעת על התפתחות הפסיכואנליזה. לאור ספרו האחרון של פרויד, משה ומונותיאזים, נראה בבירור כי גם פרויד הציג תיאוריה לגבי ההיסטוריה המערבית שבה לדינמיקה של ההיסטוריה היהודית־נוצרית יש מקום מרכזי כמו אצל ניטשה. לכן, השוואה בין השקפותיהם של ניטשה ופרויד על ההיסטוריה והשאלה היהודית היא דרך מעוררת מחשבה להתבונן בסוגיות מרכזיות בהיסטוריה המודרנית.</p>	<p>ד"ר פיני איפרגן, יום ו' 12:00</p>	<p>קריאה בניטשה: מוסר, בהיסטוריה ופוליטיקה מס' קורס: הרצאה: 31792 סמינריון: 31791</p>

<p>הכל תלוי באלוהים – זהו עיקרון בסיסי המקובל על רבים מהפילוסופים בעת החדשה שמתבטא בהוכחות השונות לקיום אלוהים. אולם יש עמדות שונות לגבי התלות של הדברים באלוהים ולגבי האופן שבו התמונה המטאפיזית המתקבלת מתיישבת עמדות תאולוגיות מסורתיות. בקורס זה נבחן את המושגים השונים של אלוהים ונעמוד על התפקידים השונים שמושג זה מלא בשיטות השונות. תוך כך נעסוק במושגים בסיסיים במטאפיזיקה של העת החדשה כגון העצם, סיבתיות, מודאליות וחוקיות הטבע. נעשה זאת על די עיון בקטעים מתוך כתיבה של פילוסופים מוכרים כמו דקארט שפינוזה ולייבניץ ומוכרים פחות. הקורס יסתיים בבחינת הביקורת של קאנט על האפשרות של תיאולוגיה רציונלית.</p>	<p>פרופ' אוהד נחתומי שנתי יום ג' 16:00</p>	<p>מושג האל בעת החדשה מס' קורס: הרצאה: 31236 סמינריון: 31375</p>
<p>בעיית הזולת, כפי שהיא מכונה בהיסטוריה של הרעיונות, כוללת סדרה של בעיות: הראשונה – הבעיה האונטולוגית. דהיינו מה המייחד את מעמדו של הזולת על פני כל אובייקט אחר; האם הזולת או רק עוד אובייקט או שיש לו אפיונים אונטולוגיים ייחודיים. הבעיה השנייה היא הבעיה האפיסטמית: מהם הכלים ההכרתיים שבאמצעותם מכירים אנו את הזולת? האם יחסי אובייקט-סובייקט הם גם סוג היחסים האופייניים בין האני לבין הזולת? לבסוף, השאלה האתית: מהו היחס ההולם שבין האני לבין הזולת. מכלול שאלות אלו התוו את ההיסטוריה של הטיפול בבעיית הזולת מאז הגל ועד לימינו. מטרת הקורס למידה אינטנסיבית של הגותם של ההוגים שעיצבו תחום זה: הגל, הוסרל, היידגר, סארטר ובובר.</p>	<p>פרופ' אבי שגיא שנתי יום ג' 10:00</p>	<p>בעיית הזולת מהגל עד בובר מס' קורס: הרצאה: 31597-01 סמינריון: 31596-01</p>
<p>מטרת הקורס היא להציע קריאה בשלושה חיבורים מרכזיים של הגל: הפנומנולוגיה של הרוח, הפילוסופיה של המשפט, ומדע הלוגיקה. הטקסטים הללו ישמשו לבחון את עמדתו המטפיזית של הגל, את האונטולוגיה שלו, ולראות כיצד שזורים בה שיקול דעת על ההיסטוריה וגם על האופי של ההסדר החברתי פוליטי. הניסיון בקורס הוא לייצר שיח עם הטקסט הסבוך של הגל תוך כדי חינה של יחסי ההצדקה המתקיימים בין מישורי הדיון בין אלו הקונקרטיים יותר לבין אלו הנוגעים בשאלות מטפיזיות עקרוניות. למשל נבחן האם תפיסת היש של הגל מחייבת את שיקול הדעת ההיסטורי, או שמא הפוליטי-חרתי היא הפריזמה להבין את המהלך של הגל בלוגיקה. שאלות מנחות אלו יכוונו את הדיון אבל כאמור מטרתו המרכזית של הקורס היא לקרא אופן בלתי אמצעי את הטקסטים של הגל להם נשזרו כתרים רבים ולא רק חיוביים.</p>	<p>ד"ר פיני איפרגן שנתי יום ג' 8:00 הדרכה אישית</p>	<p>הגל: מטפיזיקה, היסטוריה ופוליטיקה מס' קורס: 31399</p>

<p>תורת המלחמה הצודקת ניצבת בתווך, בין הריאליזם המדיני מצד אחד (שעל פיו מעשיהן של מדינות, ובייחוד מלחמות, אינם כפופים לשיפוט מוסרי) לפציפיזם מצד שני (הגורס שאין בנמצא מלחמה מוצדקת). תורה זו בוחנת את מוסריותה של היציאה למלחמה – תוך הגדרה קפדנית של רעיון ההגנה העצמית על המדינה – וקובעת הבחנות לגבי המותר והאסור בלחימה עצמה. הבחנות אלו מתמקדות בעיקרון-היסוד המאתגר: שמירת חסינותם של לא-לוחמים. עיבודה הקלאסי בדורות האחרונים מצוי בספרו של מיכאל וולצר, "מלחמות צודקות ולא צודקות"; עיוננו יעסוק במשנתו של וולצר, בביקורות ובדיונים עליה, תוך התייחסות למציאות המורכבת של לחימה במאה העשרים ואחת.</p>	<p>פרופ' נעם זהר סמסטר ב' יום ג' 16:00</p>	<p>מוסר ומלחמה מס' קורס: 31691</p>
<p>המסגרת הבסיסית לדיון תהיה היסטורית: מן הפמיניזם ה"קלאסי" של סוף המאה ה-19 ותחילת המאה ה-20, ל"גל השני" המאופיין בחתירה לשוויון חברתי ובהתחקות על מקורותיו העמוקים של אי-השוויון, ועד ל"גל השלישי" של שנות השמונים והתשעים, הכולל הטלת ספק בעצם הפרויקט של "שוויון" ובהנחות יסוד של החשיבה הליברלית. העיון בהגות פמיניסטית בת-זמננו יתמקד בויכוחים הפנימיים בתוך הפמיניזם בין גישות המדגישות את הייחוד הנשי, לגישות המציגות בקורת רדיקלית, הרואה באבחנת המיגדר עצמה את לב מערכת-הדיכווי.</p> <p>הקורס מבוסס על קריאה שוטפת של הפריטים המצוינים להלן, מחולקים לשמונה נושאים. לכל נושא יש הפנייה לקריאת רשות. קריאה נוספת זאת היא על פי רוב הספר או הקובץ, שמתוכו לקוח הפרק שבקריאת החובה; בנקודות מסוימות ניתנת הפנייה אחרת המסומנת בכוכבית.</p>	<p>פרופ' נעם זהר סמסטר א' יום ד', 10:00</p>	<p>גישות פמיניסטיות בפילוסופיה מוסרית ומדינית מס' קורס: 31567</p>
<p>יסודות הפילוסופיה של ההלכה נעוצים במחשבת חז"ל, ובייחוד בזו המתבטאת במשנתם בתחום ההלכה. נעיין בסוגיות נבחרות כדי לשרטט דרכים לעמוד על התפיסות והשיקולים הערכיים הגלומים במשא ומתן ההלכתי. מתוך כך נתחקה גם על היחס בין יסודותיהן הפורמאליים של קביעות הלכתיות למהותן כנורמות המכוונות לתכליות דתיות-ערכיות. עיונים אלו ידריכו אותנו בעיוננו במקורות הלכתיים בתר-תלמודיים, הם בספרי הפסק והן בספרות השו"ת לדורותיה.</p> <p>העיון במקורות אלו ילווה בהתבוננות בשאלות עקרוניות בפילוסופיה של ההלכה לאור ביבליוגרפיה נבחרת.</p>	<p>פרופ' נעם זהר סמסטר ב' יום ד', 10:00</p>	<p>סוגיות בפילוסופיה של ההלכה מס' קורס: 31673</p>